

BAB V

KACINDEKAN JEUNG SARAN

5.1 Kacindekan

Kapamalian mangrupa salahsiji folklor sabagian lisan anu masih kénéh hirup di masarakat. Ieu kapamalian téh sok dipaké alat ku kolot pikeun ngatik budak. Kolot baheula mah ngabéjaan atawa nyaram téh cukup ku dibalibirkeun, teu togmol. Cukup ku nyebut pamali éta kolot téh ngatikna, upama kedal kecap pamali téh, timbul kasieun anu gedé, tara ieu protés sok nurut baé. Kapamalian anu aya di Désa Tanjungwangi, Kecamatan Cicaléngka, Kabupaten Bandung, sabagian masih kénéh sok diparaké. Kabuktian masih loba kénéh anu percaya sarta tumut kana naon anu disebutkeun pamali téa.

Kapamalian anu dikumpulkeun ngaliwatan wawancara ka 5 narasumber anu aya di Désa Tanjungwangi téh aya 88 kapamalian. Éta kapamalian anu aya téh didéskripsikeun harti jeung fungsina, dianalisis ajén atikan anu ngawengku ajén moral, ajén sosial, jeung ajén agama, sarta dianalisis ogé unsur semiotik anu nyangkaruk dina éta kapamalian.

Kapamalian anu ngatur jeung jadi padoman dina kahirupan masarakat di Désa Tanjungwangi kawengku ku istilah daur hidup (*life cycle*), di antarana kawin, kelahiran, sunat jeung maot. Sakabéh kapamalian éta kapasing-pasing numutkeun kagunaan katut saha nu makéna. Ieu di handap mangrupa hasil tina papasingan éta kapamalian:

- 1) Dina kapamalian anu aya patalina jeung urusan kawin, aya 9 (10.2%) kapamalian anu eusina husus jang nu arék jeung nu geus kawin. Sababaraha kapamalian anu kaasup kana aspek kawin nyaéta “Nu rék kawin teu meunang udar-ider, bisi diganggu ku mahluk jahat”, “Nu geus kawin teu meunang ngobrol duaan di jero kamar, bisi paséa”, jeung “Ulah sok dikawinkeun ka dulur, matak pigoréngeun”.

- 2) Dina kapamalian anu patali jeung urusan kelahiran, aya 39 (44.3%) kapamalian anu eusina ngeunaan kapamalian-kapamalian husus ditujulkeun nu kakandungan. Sababaraha kapamalian anu asup kana aspek kelahiran nyaéta “Teu meunang dahar dina piring gedé, ngarah santenna leutik”, “Teu meunang loba teuing ngadahar lada, matak galak budakna”, jeung “Teu meunang diuk bari ucang-ucangan dina golodog jangkung, matak hésé dina ngalahirkeun”.
- 3) Dina kapamalian anu patali jeung urusan sunat, aya 2 (2.3%) kapamalian anu eusina aya patula-patalina jeung nu disunatan. Kapamalian anu asup kana aspek sunat nyaéta “Pamali lamun orok awéwé teu digusaran, sok hésé manggih jodo” jeung “Nu karék di sunat teu meunang ngaléngkahan tai séro, bisi hésé cageurna”.
- 4) Dina kapamalian anu patali jeung urusan maot, aya 2 (2.3%) kapamalian anu eusina aya patula-patalina jeung nu maot. Kapamalian anu kaasup kana aspek maot nyaéta “Lamun aya nu maot, teu meunang kuramas, matak ngajakan maot” jeung “Teu meunang kuramas sareupna, matak maot salamangsa”.

Salian ti éta aya ogé kapamalian anu sipatna umum, di mana éta kapamalian dipaké ku sakumna masarakat di sagédéneun hal-hal anu aya patalina jeung *life cycle*, nyaéta 36 (40.9%) kapamalian. Sababaraha kapamalian anu kaasup kana aspek kapamalian umum nyaéta “Teu meunang nodong dahar dina kastrol, matak rewog barangdahar”, “Teu meunang ngadahar tiwu jeung cangkangna, matak suing”, “Ulah nyiuk béas bari cingogo, matak harkat darajatna handap”, jeung “Parawan teu meunang ngadahar ganas, bisi combong”.

Dina éta kapamalian téh leubeut pisan ku ajén atikan anu ngatik, ngadidik urang aya dina kahadéan jeung kasalametan, saperti dina ajén atikan moral aya 42 kapamalian anu kaasup kana ajén moral saperti kapamalian “Teu meunang liar ti magrib/salamangsa, bisi dirawu kélong” jeung “Teu meunang nepak sirah budak/ngadegungkeun, matak calutak ka batur”. Aya 16 kapamalian anu kaasup

kana ajén sosial saperti kapamalian “Teu meunang nodong dahar dina kastrol, matak rewog barangdahar” jeung “Ulah ngowah coét, matak meunangkeun salaki ka aki-aki”. Sedengkeun anu kaasup kana ajén agama aya 13 kapamalian saperti kapamalian “Ulah sok nyésakeun sangu dina piring, matak nyésakeun rejeki jang batur” jeung “Ulah sasapu ti peuting, matak ngajauhkeun rijkī”. Dina éta kapamalian aya 2 kapamalian anu asup kana ajén moral jeung agama diantarana “Teu meunang liar ti magrib/salamangsa, bisi dirawu kélong”, jeung “Teu meunang susulumputan ti burit/salamangsa, bisi disumputkeun ku kélong wewé”. Sedengkeun kapamalian anu teu asup kana ajén atikan nyaéta aya 19 kapamalian.

Hasil analisis semiotik kapanggih aya 28 unsur ikon, unsur ikon nyaéta tanda anu nyoko kana obyékna dumasar hubungan faktual jeung eksistensial antara *penanda* jeung *petandana*, salasahijina nu aya dina kapamalian “Teu meunang nodong dahar dina *kastrol*, matak rewog barangdahar”, dina ieu konteks *kastrol* ikon tina wadah paranti ngaliwet, nu bisa nyababkeun rewog barangdahar sabab ku teu kaukur téa sakumaha daharna.

Lian ti éta aya 35 kapamalian anu ngandung kana unsur indéks, unsur indéks nyaéta tanda anu ngébréhkeun ayana hubungan kausal/sabab-akibat, salasahiji contona dina kapamalian “Nu boga hajat *teu meunang mandi*, matak hujan badag”, dina ieu konteks *teu meunang mandi* mangrupa indéksikal tina upama lamun urang mandi sarua hartina jeung beberesih sanggeus réngséna pagawéan. Jadi saupama urang geus mandi moal bisa migawé deui pagawéan (hajat) sabab geus ngaréngsékeun waktu pagawéanana ku cara beberesih tadi. Lian ti éta nalika urang mandi, hartina urang ninggalkeun éta hajat. Nalika ditinggalkeun éta bisi dina prak-prakanana aya mamala (hujan badag), tuluy teu kanyahoan ku urang (nu boga hajat), moal aya anu bisa ngaréngsékeun atawa tanggung jawab kana sagala mamalana.

Dina unsur simbol kapanggih 24 kapamalian anu ngahubungkeun yén antara tanda jeung denotatumna téh disapukan ku balaréa. Salasahijina saperti kapamalian “*Gadis teu meunang ngéndong dimana waé*, matak jodona direbut ku

batur”, dina ieu kontéks *gadis* ngalambangkeun awéwé anu can laki-rabi, anu can aya jodoan, nu masih hirup jeung kolotna. Ari *gadis* lamun ngéndong dimana waé mangrupa paripolah anu goréng, nu matak éta pijodoeun téh sok di rebut ku batur.

Kapamalian téh lain ngan saukur istilah anu diucapkeun sacara bébas, tapi éta kapamalian téh ngandung ajén-inajén pikeun ngadidik ku cara dibalibirkeun sangkan budak bisa nurut naon anu diucapkeun ku kolot. Éta kapamalian téh teu ngandung harti anu saujratna, tapi éta kapamalian téh ngandung harti anu séjén atawa multitafsir.

5.2 Saran

Aya sababaraha saran anu hayang ditepikeun ku panyusun saréngséna ieu panalungtikan:

- 1) Pikeun pihak pamaréntah, utamana Dinas Pendidikan Jawa Barat kudu mikaweruh kana kapamalian-kapamalian anu masih kénéh tumuwuh sarta dipaké kénéh ku masarakat, ulah nepika tumpur teu aya tapakna, sabab kapamalian téh mangrupa tittinggal karuhun urang baheula, anu kudu dimumulé ku urang salaku masarakat anu nyicingan tatar Sunda sangkan teu tumpur ku kamajuan jaman anu sarwa modern.
- 2) Ieu kapamalian nu aya di Désa Tanjungwangi Kecamatan Cicaléngka téh mangrupa salahiji folklor sabagian lisan anu mangrupa tittinggal karuhun urang sararéa. Kapamalian téh mangrupa alat pikeun ngatik, ngadidik ti kolot ka budakna, ogé ngajauhkeun tina sagala rupa marabahaya, ku cara dibalibirkeun téa, teu togmol. Ku kituna, sangkan ieu kapamalian téh teu tumpur taya tapakna, urang salaku masarakat Sunda kudu ngajaga sarta ngamumulé ieu kapamalian.
- 3) Pikeun panalungtik saterusna, ieu hasil panalungtikan téh masih kénéh jauh tina sampurna, sabab masih loba kénéh kapamalian-kapamalian anu can kapanggih tur kapaluruh, ku kituna dipiharep aya nu nalungtik deui leuwih jero ngeunaan kapamalian.

Diani Permasih, 2014

Ajen Atikan Dina Folklor Aspek Kapamalian Anu Aya Di Desa Tanjungwangi Kecamatan Cicalengka Kabupaten Bandung

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu